

Na temelju članka 26.e) i 15.m) Ustava Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije" broj: 3/96, 9/00, 9/04, 10/05) i članka 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije" broj: 8/03, 14/03, 1/04 i 6/05), Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana _____ 2015. godine, donijela je

Z A K O N O TURISTIČKOJ DJELATNOSTI

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se način i uvjeti za obavljanje turističke djelatnosti.

Članak 2.

Turistička djelatnost, u smislu ovog Zakona, je pružanje usluga i posredovanje u turističkom prometu.

Turističke usluge, u smislu ovog Zakona su: pružanje usluga putničke agencije, turističkog vodiča, pratitelja, animatora i zastupnika, turističke usluge u vodnom turizmu, seoskom domaćinstvu, zdravstvenom, kongresnom, vjerskom, sportskom, lovnom, ribolovnom, brdsko-planinskom, skijaškom terenu, usluge splavarenja, jedrenja i kajakaštva, kao i pružanje ostalih turističkih usluga.

Članak 3.

Turističku djelatnost mogu obavljati pravne i fizičke osobe koja su registrirane za obavljanje turističke djelatnosti i ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovog Zakona.

Pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovog Zakona, određene turističke usluge mogu pružati i građani.

Članak 4.

Turistička djelatnost obuhvaća:

- 1) organiziranje i provođenje putovanja i boravka osoba,
- 2) posredovanje u pružanju pojedinačnih i grupnih usluga putovanja i boravaka i obavljanje drugih za njih vezanih usluga,
- 3) pružanje usluga turističkog vodiča, pratitelja i zastupnika,
- 4) turističku animaciju i promociju,
- 5) usluge iznajmljivanja objekata i vezova,
- 6) davanje obavijesti i savjeta o ponudi korištenja usluga prijevoza, boravka i drugih za putnika važnih usluga,
- 7) staranje o prtljagu putnika tijekom korištenja turističkih usluga,
- 8) posredovanje kod osiguranja putnika i prtljage,
- 9) poslovi na razvijanju i organiziranju posebnih oblika turizma (vjerski, vodni, seoski, zdravstveni, kongresni, lovni, izletnički i dr.),
- 10) pribavljanje putnih isprava, viza i drugih isprava potrebnih za prijelaz granice i boravak u inozemstvu,
- 11) čuvanje i održavanje plovnih objekata, usluge skipera, kao i druge usluge za potrebe vodnog turizma,
- 12) izdavanje u zakup vozila, plovnih objekata, bicikla, pribora za skijanje, ronjenje i druge sportske opreme, kao i posredovanje kod davatelja usluga radi njihova pribavljanja,
- 13) poslove u svezi s pribavljanjem dozvola za lov i ribolov,
- 14) poslove na organiziranju i izvođenju programa putovanja i boravka na zahtjev ili po programu putnika, grupe putnika ili pravnih osoba-organizatora (inicijative putovanja i boravka, organiziranje skupova ili izložbi sa ili bez putovanja i boravka sudionika, usluge u okviru zdravstvenog, lovnog turizma i drugo),
- 15) prodaju i posredovanje u prodaji turističkih usluga,
- 16) prodaju voznih karata,
- 17) poslove u svezi sa izdavanjem soba i apartmana od strane fizičkih osoba i pružanja usluga fizičkih osoba na plovnim objektima,
- 18) prodaju ulaznica za sportske, kulturne i druge priredbe,
- 19) prodaju robe vezane za potrebe putovanja, posredovanje pri izdavanju i naplati putničkih čekova i kreditnih kartica.

Članak 5.

Pravne i fizičke osobe iz članka 3. ovog Zakona, koje obavljaju turističku djelatnost dužne su:

- a) poslovati sukladno odredbama ovog Zakona, propisa donesenih na temelju ovog Zakona, te u skladu s poslovnim običajima u turizmu,
- b) voditi poslovne knjige sukladno važećim propisima,
- c) objaviti sadržaj i cijenu svake pojedine usluge i pridržavati se tih sadržaja i cijena,
- d) za svaku izvršenu turističku uslugu korisniku usluge izdati račun s brojem i čuvati kopije tog računa za vrijeme koje je određeno propisima iz područja računovodstva, odnosno najmanje godinu dana od izdavanja računa,
- e) najkasnije u roku od 15 dana odgovoriti na zahtjev za traženu turističku uslugu i izvršiti prihvaćenu uslugu prema ugovorenim uvjetima,
- f) pridržavati se utvrđenih sadržaja i cijena usluga,
- g) u prostorijama i na mjestima gdje se prodaju turističke usluge voditi knjigu žalbe i u roku od 15 dana odgovoriti na svaki izneseni prigovor,
- h) pridržavati se svih drugih uvjeta poslovanja koje su sami utvrdili.

Članak 6.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) Putnik je kupac koji kupuje ili je suglasan kupiti turistički paket aranžman, odnosno turističko putovanje ili druge turističke usluge. Putnik je i osoba u korist koje kupac kupuje turistički aranžman, odnosno usluge ili osoba na koju kupac ili osoba za koju je kupac kupio turistički paket aranžman, prenese pravo korištenja turističkog paketa aranžmana ili usluge.
- 2) Turistički paket aranžman (paušalno putovanje) unaprijed je utvrđena kombinacija od najmanje dvije ponuđene pojedinačne usluge koje se prodaju po ukupnoj unaprijed utvrđenoj cijeni, s tim da ukupna usluga traje dulje od dvadeset četiri sata ili uključuje barem jedno noćenje, odnosno smještaj.
- 3) Izletnički je program kombinacija od najmanje dvije ponuđene usluge koje traju manje od dvadeset četiri sata i ne uključuju noćenje, odnosno smještaj.
- 4) Putnička agencija organizator putovanja, je putnička agencija koja organizira turistički paket aranžman i koja ga neposredno prodaje ili nudi na prodaju putem posrednika.
- 5) Putnička agencija posrednik, je putnička agencija koja prodaje ili nudi za kupnju turistički paket aranžman koji je sastavio organizator putovanja ili koja pruža usluge iz članka 8. ovog Zakona.
- 6) Turistička zajednica vrši promociju i jačanje turizma Hercegbosanske županije i općina.

Članak 7.

- (1) Sportski klubovi i savezi, sindikati, kulturno-umjetnička društva, udruge umirovljenika, strukovne udruge i slično (u daljnjem tekstu: udruge), kao i škole mogu organizirati putovanje i boravak isključivo za svoje članove.
- (2) Udruge mogu organizirati turistički paket aranžman iz stavka (1) ovog članka samo povremeno i bez stjecanja dobiti.
- (3) Promocija i predstavljanje turističkog paket aranžmana iz stavka (1) ovog članka dopuštena je samo svojim sredstvima obavijesti i priopćenjima koje dobivaju članovi udruge.
- (4) Udruge su obvezne za organiziranje turističkog paket aranžmana iz stavka (1) ovog članka koristiti samo ona prijevozna sredstva u kojima su putnici i prtljaga osigurani.

II. PUTNIČKA AGENCIJA

Članak 8.

- (1) Putnička agencija je pravna osoba upisana u registar društva koje se bavi organiziranjem turističkih i poslovnih putovanja i boravaka, posredovanjem i pružanjem svih ostalih usluga u svezi s tim, te prodajom svog vlastitog turističkog proizvoda kojeg stvara sjedinjavanjem raznih vrsta turističkih usluga.

Članak 9.

- (1) Naznaku „putnička agencija“ može koristiti isključivo pravna osoba iz članka 8. ovog Zakona.
- (2) Naznaka „putnička agencija“ obvezno se koristi u tvrtki putničke agencije kao pobliza naznaka djelatnosti.
- (3) U tvrtki putnička agencija mogu se, uz naznaku kojom se obilježava ime putničke agencije, koristiti i izrazi uobičajeni u turističkom poslovanju kao što su: „tours“, „travel“ i slično.

II. A. - Usluge putničke agencije

Članak 10.

Usluge putničke agencije su:

- a) organiziranje i prodaja turističkih paket aranžmana,
- b) organiziranje i prodaja izletničkih programa,
- c) posredovanje u prodaji karata ili rezervaciji mjesta za sva prijevozna sredstva,
- d) posredovanje pri rezervaciji smještaja i pružanja usluga u ugostiteljskim objektima,
- e) zastupanje domaćih i stranih putničkih agencija i nuđenje, u njihovo ime, usluga utvrđenih točkom 1. ovog stavka,
- f) davanje turističkih obavijesti i nuđenje promidžbenog materijala,
- g) usluge mjenjačnice, prodaja i kupovanje putničkih čekova,
- h) otprema, prijevoz i prijenos prtljage,
- i) pravne usluge u svezi s osiguranjem putnika i prtljaga,
- j) posredovanje u iznajmljivanju vozila (rent-a-car), letjelica, plovni objekata,
- k) čuvanje i održavanje plovni objekata,
- l) rezervacije, nabavka i prodaja ulaznica za sve vrste priredbi, muzeja i drugo,
- m) iznajmljivanje opreme, pribora i sprava za šport i rekreaciju,
- n) organiziranje tečajeva i seminara vezanih za turizam i učenje stranih jezika uposlenika u agenciji,
- o) organiziranje usluga smještaja i prehrane u ugostiteljskim objektima,
- p) organiziranje charter prijevoza,
- q) poslovi na razvijanju i organiziranju posebnih oblika turizma (zdravstveni, kongresni, lovni, izletnički, vjerski i dr.),
- r) organiziranje lova i ribolova za turiste,
- s) prodaja robe vezane za potrebe putovanja,
- t) druge usluge srodne turističkoj djelatnosti.

II. B. - Vrste putničkih agencija

Članak 11.

(1) Prema vrsti usluga koje pružaju putničke agencije su:

- a) putnička agencija organizator putovanja i
- b) putnička agencija posrednik.

(2) Putnička agencija smije pružati samo one usluge za koje ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovog Zakona.

Članak 12.

(1) Putnička agencija može započeti pružati usluge kada pribavi odobrenje općinskog, odnosno gradskog tijela uprave, mjerodavnog za poslove turizma (u daljnjem tekstu: mjerodavno tijelo) kojim je utvrđeno da udovoljava uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovog Zakona.

(2) Ispunjavanje uvjeta iz stavka (1) ovog članka utvrđuje se rješenjem u roku od 15 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva, sukladno članku 13. ovog Zakona.

(3) Pravomoćno Rješenje iz stavka (2) ovog članka upisuje se u Upisnik putničkih agencija koji vodi mjerodavno tijelo.

(4) Na Rješenje iz stavka (2) ovoga članka može se u roku od 15 dana uložiti žalba Ministarstvu gospodarstva. (daljnjem tekstu: Ministarstvo)

Članak 13.

Zahtjev putničke agencije za izdavanje Rješenja iz članka 11. ovog Zakona sadrži:

- a) tvrtku i sjedište putničke agencije,
- b) rješenje o upisu u sudski registar,
- c) popis usluga koje će pružati,
- d) prijedlog vrste putničke agencije,
- e) dokaz o pravu vlasništva poslovnog prostora ili ugovora o zakupu poslovnog prostora,
- f) podatke o veličini i opremljenosti poslovnog prostora,
- g) podatke o voditelju poslovnice, ako putnička agencija pruža svoje usluge neposredno korisniku usluge.

II. C. - Obveze putničke agencije

Članak 14.

Pored uvjeta koje treba ispuniti da bi dobila odobrenje za obavljanje djelatnosti (članak 5. ovog Zakona), putnička agencija dužna je:

- a) na ulazu u poslovni prostor putničke agencije izložiti natpisnu ploču na kojoj je istaknuta tvrtka putničke agencije,
- b) na ulazu u poslovni prostor istaknuti radno vrijeme,
- c) na zahtjev korisnika njezinih usluga izjasniti se o svojstvu u kojem nastupa i koliki je raspon ovlasti, ako zastupa druge putničke agencije,
- d) u svim reklamnim i propagandnim materijalima, kao i u svim poslovnim dokumentima vidljivo naznačiti tvrtku i sjedište,
- e) čuvati kao poslovnu tajnu sve što je saznala o putniku, bez njegova odobrenja, osim u zakonom propisanim slučajevima, nikom ne smije priopćiti njegovu adresu, mjesto i vrijeme putovanja, boravka, uplaćenu cijenu, kao ni imena njegovih suputnika,
- f) putniku pružiti usluge utvrđene u ugovoru i na kvalitetan način,
- g) ponuditi putniku posebno osiguranje od povreda, bolesti, smrti i gubitka prtljage tijekom putovanja i boravka.

Članak 15.

(1) Putnička agencija je dužna prijevoz putnika obavljati vlastitim prijevoznim sredstvima ili prijevoznim sredstvima u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba koje su registrirane za obavljanje djelatnosti prijevoza putnika.

(2) Iznimno od odredbe iz stavka (1) ovog članka, ako prijevoz putnika nije moguće izvršiti sukladno stavku (1) ovog članka, putnička agencija može za prijevoz putnika koristiti i prijevozno sredstvo u vlasništvu inozemnih pravnih ili fizičkih osoba uz prethodno odobrenje Ministarstva gospodarstva Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Članak 16.

(1) Ako putnička agencija organizira grupna putovanja obvezna je, tijekom cijelog putovanja, za grupe do 75 putnika, osigurati najmanje jednog turističkog pratitelja, koji ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.

(2) Ako putnička agencija ne raspolaže s turističkim pratiteljem iz stavka (1) ovog članka može osigurati stručnog djelatnika koji je osposobljen za rad u turističkoj djelatnosti.

(3) Putnička agencija obvezna je navesti u programu putovanja da li je obilazak predviđen u pratnji pratitelja putovanja ili lokalnog vodiča.

Članak 17.

Putnička agencija dužna je za svaki turistički paket aranžman, odnosno putovanje koje organizira, izdati program, prospekt ili katalog kojeg treba putniku staviti na raspolaganje prije sklapanja ugovora o organiziranom putovanju ili korištenju drugih usluga, a koji sadrži:

- a) detaljan opis putovanja, odnosno aranžmana,
- b) naznaku redoslijeda vremena pružanja pojedinih usluga (itinerer),
- c) točan opis odredišta (kod boravka),
- d) jasne i točne podatke o vrsti, položaju, kategoriji ili udobnosti, i druge glavne naznake smještaja i ishrane,
- e) vrstu prijevoznog sredstva i razred,
- f) ukupan broj dana i noćenja u turističkom paket aranžmanu, obroci prehrane i sve dodatne usluge,
- g) datum, vrijeme i mjesto polaska, odnosno povratka,
- h) cijenu aranžmana i cijenu usluga koje nisu uključene u cijenu aranžmana,
- i) uvjete prijave i otkaza, te za što sve organizator jamči putniku,
- j) rok do kada će se putniku saopćiti ako organizator ili posrednik odustanu od aranžmana,
- k) informacije i savjete o putovanju i uslugama koje bi putniku trebale biti značajne, npr. o valuti, klimi, zdravstvenim uvjetima, vize i dr.

II. D. - Odgovornost putničke agencije

Članak 18.

Putnička agencija koja pruža usluge turističkog paket aranžmana, izletničkog programa ili transfera putnika, dužna je koristiti prijevozna sredstva u kojima su putnici i prtljaga osigurani kod osiguravajućeg društva, kao i ugostiteljske objekte u kojima su korisnici usluga osigurani.

Članak 19.

- (1) Policom osiguranja iz članka 18. ovog Zakona obvezno moraju biti pokrivene odgovornosti za materijalne i nematerijalne štete koje bi korisnici usluga putničke agencije mogli pretrpjeti.
- (2) Pokriće iz stavka (1) ovog članka uključuje rizike od svih vrsta elementarnih nesreća, tjelesnih povreda, materijalnih i finansijskih šteta.
- (3) Putnička agencija dužna je voditi brigu da je policna osiguranja iz stavka (2) ovog članka uvijek važeća.

II. E. - Poslovnica

Članak 20.

- (1) Putnička agencija koja neposredno pruža usluge putniku mora imati poslovni prostor (u daljnjem tekstu: poslovnica).
- (2) Usluge putničke agencije koje putnička agencija neposredno pruža putnicima mogu se pružati samo u poslovnici ili za to predviđenom mjestu u objektu smještaja gostiju.
- (3) Poslovnica mora ispunjavati sljedeće uvjete:
 - a) da je namijenjena isključivo poslovanju putničke agencije,
 - b) da prostor odgovara propisanim uvjetima za određenu vrstu putničke agencije,
 - c) da je zasebna poslovna cjelina u odnosu na druge poslovne prostore pravnih i fizičkih osoba koja posluju u istom objektu.
- (4) Iznimno od odredbe iz stavka (2) i (3) ovog članka, poslovnica ne mora biti zasebna poslovna cjelina, ako se taj prostor nalazi u objektima namijenjenim trgovačkim i bankarskim aktivnostima, u hotelima, sajamskim prostorima, na postajama ili terminalima za javne usluge kopnenog, ili zračnog prijevoza.

II. F. - Voditelj poslovnice

Članak 21.

- (1) Putnička agencija koja neposredno prodaje turističke paket aranžmane i izletničke programe, mora u svakoj poslovnici imati najmanje jednog zaposlenog voditelja poslovnice koji ispunjava propisane uvjete.
- (2) Voditelj poslovnice odgovoran je za rad poslovnice, sukladno ovom Zakonu.

Članak 22.

- (1) Voditelj poslovnice treba ispunjavati sljedeće uvjete:
 - a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
 - b) da je poslovno sposoban,
 - c) da poznaje najmanje jedan svjetski jezik,
 - d) da ima položen stručni ispit za voditelja poslovnice,
 - e) da mu pravomoćnom presudom ili rješenjem o prekršaju nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja poslova voditelja poslovnice, dok ta mjera traje.
- (2) Ovlašteni voditelj poslovanja poslovnice mora ispunjavati i ostale uvjete propisane odlukom o utemeljenju.
- (3) Iznimno od odredbe stavka (1) točke a) ovoga članka, voditelj poslovnice može biti i strani državljanin pod uvjetom da ima radnu dozvolu i da ispunjava uvjete iz stavka (1) ovog članka.
- (4) Stručni ispit za voditelja poslovnice polaže se pred komisijom koju rješenjem imenuje Ministar.
- (5) Stručni ispit za voditelja poslovnice polaže se prema utvrđenom ispitnom programu.
- (6) Ministar će propisati postupak, način polaganje i ispitni program za stručni ispit za voditelja poslovnice.
- (7) Ispitni program iz stavka (6) ovoga članka objavljuje se u „Narodnim novinama“, Hercegbosanske županije.
- (8) O položenom stručnom ispitu izdaje se uvjerenje.

II. G. - Jamstvo za turistički paket aranžman

Članak 23.

- (1) Putnička agencija, organizator putovanja, mora svakom putniku osigurati korištenje uplaćenog turističkog paketa aranžmana ili naknadu štete zbog nastalih troškova.
- (2) Putnička agencija, organizator putovanja, dužna je za svaki turistički paket aranžman osigurati jamstvo kod banke ili osiguravajućeg društva radi naknade putniku:
 - a) plaćene cijene putovanja, ako zbog platne nemogućnosti ili stečaja putničke agencije iz stavka (1) ovog članka izostanu usluge putovanja i
 - b) troškova koji su nastali zbog platne nemogućnosti ili stečaja putničke agencije iz stavka (1) ovog članka za povratak putnika u mjesto polaska.

- (3) Jamstvo se daje u obliku police osiguranja, gotovinskog pologa ili bankovnog jamstva i slično.
- (4) Putnička agencija, organizator putovanja, nije odgovorna putniku za nastale štete iz stavka 2. ovoga članka ako:
- a) se utvrđeni propusti u neispunjavanju ugovorenih usluga pripisuju putniku,
 - b) se nepredviđeni neizbježni propusti pripisuju trećoj osobi koja nije sudjelovala u ostvarenju ugovorenih usluga,
 - c) su propusti nastali djelovanjem više sile (na temelju nepredviđenih događaja na koje onaj tko se na njih poziva nema utjecaja i čije su posljedice neizbježne usprkos primjeni posebne brige, u što se ne ubraja prebukiranje ili nekim drugim događajem koji putnička agencija, odnosno pružatelj usluga nije mogao predvidjeti ili otkloniti usprkos posebnoj brizi.
- (5) U slučajevima iz stavka (4) točke b). i c). ovoga članka putnička agencija, organizator putovanja, mora voditi brigu o tom da pomogne putniku.

Članak 24.

- (1) Putnička agencija, organizator putovanja, dužna je putniku prilikom uplate iznosa za turistički paket aranžman izdati potvrdu o osiguranju jamstva koja mu omogućava neposredno ostvarivanje prava za naknadu štete zbog troškova nastalih iz članka 23. ovog Zakona prema banci ili osiguravajućem društvu.
- (2) Putnička agencija koja organizira putovanje (aranžman) dužna je sa osiguravateljem sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju prouzrokuje putnik neispunjavanjem, djelomičnim ispunjenjem ili neurednim neispunjenjem obveza koje se odnose na aranžman.

II. H. - Prestanak pružanja usluga putničke agencije

Članak 25.

- (1) Putnička agencija prestaje pružati usluge:
- a) odjavom poslovanja danom navedenim u odjavi ili danom podnošenja odjave mjerodavnom tijelu, s tim što se prestanak pružanja usluga ne može odjaviti unatrag,
 - b) ako je inspekcijском kontrolom utvrđeno da nisu ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom i drugim propisima, a utvrđeni nedostaci nisu otklonjeni u zadanom roku,
 - c) ako mjerodavno tijelo naknadno utvrdi da je rješenje iz članka 13. ovog Zakona zasnovano na neistinitim podacima ili krivotvorenim dokazima,
 - d) radi utvrđene neaktivnosti putničke agencije koja je neprekidno trajala duže od jedne godine,
 - e) radi izricanja mjere zabrane pružanja usluga putničke agencije, sukladno ovom Zakonu i drugim propisima.
- (2) O prestanku pružanja usluga iz stavka (1) ovog članka, mjerodavno tijelo donosi rješenje koje upisuje u Upisnik iz članka 13. ovog Zakona.
- (3) Protiv rješenja iz stavka (2) ovog članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.

III. TURISTIČKI VODIČ, PRATITELJ, ANIMATOR I ZASTUPNIK

III. A. - Turistički vodič

Članak 26.

- (1) Turistički vodič je osoba koja turistima pokazuje i stručno objašnjava prirodne ljepote i rijetkosti, kulturno-povijesne spomenike, umjetnička djela, etnografske i druge znamenitosti, povijesne događaje, osobe, legende vezane za te događaje i osobe, gospodarske i političke tijekove i zbivanja, te ljepote pojedinih mjesta i područja.
- (2) Ne smatra se turističkim vodičem stručni djelatnik koji obavlja poslove vodiča na svom radnom mjestu kod pravne osobe unutar poslovnog prostora u kojemu radi (muzej, galerija, nacionalni park i slično), stručni djelatnik putničke agencije koji prati skupinu turista iz mjesta u mjesto, vodič u planinama i jamama, u lovu i ribolovu, kao i voditelj i pratitelj ekskurzije i izleta.

Članak 27.

- (1) Turistički vodič može biti osoba:
- a) koja je državljanin Bosne i Hercegovine,
 - b) koja ima potpunu poslovnu sposobnost,
 - c) koja ima najmanje srednju stručnu spremu,
 - d) položen ispit za turističkog vodiča,
 - e) koja poznaje najmanje jedan svjetski jezik,
 - f) kojoj pravomoćnom presudom ili rješenjem o prekršaju nije izrečena mjera zabrane obavljanja

poslova turističkog vodiča, dok ta mjera traje,
g) da udovoljava propisanim zdravstvenim uvjetima.

(2) Strani državljanin može pružati usluge turističkog vodiča pod uvjetom da ima radnu dozvolu, da ispunjava uvjete iz stavka (1) točka b.- g. ovog članka i uz primjenu načela uzajamnosti.

Članak 28.

(1) Stručni ispit za turističkog vodiča polaže se prema utvrđenom ispitnom programu.
(2) O položenom stručnom ispitu izdaje se uvjerenje.

Članak 29.

(1) Za pružanje usluga turističkog vodiča, turistički vodič mora imati odobrenje koje na njegov zahtjev izdaje mjerodavno tijelo na čijem području turistički vodič ima prebivalište.
(2) Mjerodavno tijelo o odobrenju iz stavka (1) ovog članka donosi rješenje u roku od 15 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva.

Članak 30.

(1) Rješenje i odobrenje iz članka 31. ovog Zakona mora sadržavati:
a) ime i prezime turističkog vodiča, mjesto prebivališta, područje na kojem će obavljati poslove,
b) stečenu stručnu spremu i datum kada je položio ispit za turističkog vodiča,
c) jezike na kojima će pružati turističke usluge,
d) ako turistički vodič pruža usluge samo u jednom periodu tijekom godine (sezonski) – razdoblje u kojem pruža usluge.
(2) Stručna sprema se unosi u odobrenje, sukladno podacima iz potvrde o položenom stručnom ispitu.

Članak 31.

Mjerodavno tijelo će rješenje iz članka 29. ovog Zakona dostaviti mjerodavnoj organizacijskoj jedinici porezne uprave, mjerodavnoj turističko-ugostiteljskoj inspekciji i Ministarstvu.
Odobrenje za pružanje usluga turističkog vodiča upisuje se u Upisnik koga vodi mjerodavno tijelo.

Članak 32.

(1) Odobrenje za pružanje usluga turističkog vodiča prestaje važiti u sljedećim slučajevima:
a) odjavom turističkog vodiča - danom podnošenja odjave mjerodavnom tijelu, s tim što se pružanje usluga ne može odjaviti unatrag,
b) ako mjerodavno tijelo naknadno utvrdi da je izdano odobrenje zasnovano na neistinitim podacima ili krivotvorenim dokumentima,
c) ako turistički vodič pruža usluge protivno Odredbi članka 26. ovog Zakona,
d) ako prestane ispunjavati jedan od uvjeta propisanih člankom 27. ovog Zakona.
(2) O prestanku važenja odobrenja iz stavka (1). ovog članka mjerodavno tijelo donosi posebno Rješenje i dostavlja ga mjerodavnoj organizacijskoj jedinici porezne uprave, mjerodavnoj turističko-ugostiteljskoj inspekciji i Ministarstvu.

Članak 33.

(1) Ministarstvo može propisati dopunski ispitni program za turističke vodiče koji će obavljati poslove na području Županije.
(2) Ispitni program iz stavka (1) ovog članka objavljuje se u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Članak 34.

(1) Dopunski se stručni ispit polaže pred ispitnim povjerenstvom koje se organizira pri Ministarstvu.
(2) Sastav ispitnog povjerenstva i način polaganja dopuskog ispita za turističke vodiče za područje Županije propisuje Ministar.
(3) O položenom dopunskom stručnom ispitu izdaje se uvjerenje.

Članak 35.

Turistički vodič smije pružati usluge turističkog vodiča sukladno izdanom uvjerenju.

Članak 36.

Turistički vodič je dužan poslove usluga vodiča pružati savjesno i stručno te, sukladno odredbama ovog Zakona, poslovnim običajima u turizmu, statutom i drugim aktima udruge turističkih vodiča čiji je član.

Članak 37.

Putnička agencija i drugi korisnici usluga turističkog vodiča ne smiju pružanje usluga turističkog vodiča povjeriti osobi koja ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.

Članak 38.

- (1) Turistički vodič prilikom pružanja usluga turističkog vodiča mora, na vidljivom mjestu, nositi iskaznicu turističkog vodiča kojom se utvrđuje njegov identitet.
- (2) Iskaznicu turističkog vodiča izdaje Ministarstvo.

Članak 39.

Turistički vodič naplaćuje naknadu za pruženu uslugu i naknadu troškova za rad, sukladno s cjenikom kojeg ovjerava mjerodavno tijelo.

III. B. - Turistički pratitelj

Članak 40.

- (1) Turistički pratitelj je osoba koja, osim uvjeta iz članka 27. točke a), b), c), e), f) i g), obavlja operativno-tehničke poslove u vođenju i praćenju turista, te daje turistima temeljne naputke o svrsi putovanja.
- (2) Osobe koje imaju položen ispit za turističkog vodiča oslobođene su obveze polaganja ispita za turističkog pratitelja.

Članak 41.

- (1) Ispit za turističkog pratitelja polaže se pred ispitnim povjerenstvom koje imenuje Ministar.
- (2) Ispitni program ispita iz stavka (1) ovog članka utvrđuje Ministar.
- (3) Ispitni program iz stavka (2) ovog članka objavljuje se u „Narodnim novinama Hercegbosanske županije“.
- (4) O položenom ispitu Ministarstvo turističkom pratitelju izdaje uvjerenje.

Članak 42.

- (1) Putnička agencija ne smije obavljanje poslova turističkog pratitelja povjeriti osobi koja ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.
- (2) Turistički pratitelj, prilikom pružanja usluga turističkog pratitelja, mora imati uvjerenje o položenom ispitu kojim se utvrđuje njegov identitet.

III. C. - Turistički animator

Članak 43.

- (1) Turistički animator je osoba koje planira i ostvaruje programe provođenja slobodnog vremena turista, a koji se odnose na športsko-rekreativne i kulturno-društvene sadržaje.
- (2) Za turističkog animatora vrijede odredbe ovog Zakona koje se odnose na turističkog pratitelja.

III. D. - Turistički zastupnik

Članak 44.

- (1) Turistički zastupnik je osoba koje zastupa organizatora putovanja ili posrednika, u odredištu putovanja.
- (2) Organizator putovanja, odnosno posrednik, obvezan je pismeno izvijestiti davatelja usluga o turističkom zastupniku, njegovim ovlaštenjima i svim nastalim promjenama.

Članak 45.

Ovlasti i poslovi turističkog zastupnika, naročito su:

- a) štiti interese i prava putnika i organizatora putovanja, odnosno posrednika kod davatelja usluga,
- b) pružati obavijesti i upute putnicima kod izvršenja programa putovanja i dodatnih usluga,
- c) naručivati dodatne usluge u ime organizatora putovanja, odnosno posrednika prema dobivenim ovlastima,
- d) posredovati u pribavljanju dodatnih usluga za putnike (izleti, kulturne i športske priredbe i slično),
- e) obavljati i druge poslove potrebne za zaštitu interesa putnika i organizatora putovanja, odnosno posrednika.

IV. TURISTIČKE USLUGE U VODNOM, SEOSKOM I DRUGIM OBLICIMA TURIZMA

IV. A. - Turističke usluge u vodnom turizmu

Članak 46.

Vodni turizam, u smislu ovog Zakona, je plovidba i boravak turista na plovnim objektima (jahta, brodica i slično), kao i boravak u lukama vodnog turizma radi odmora i rekreacije.

Članak 47.

(1) Usluge u vodnom turizmu su:

- a) iznajmljivanje prostora uz uređenu i djelomično ili potpuno zaštićenu obalu (u daljnjem tekstu: vez) za smještaj plovila i turista koji borave na njima,
- b) iznajmljivanje plovila za pojedinačna i obiteljska višednevna krstarenja u priobalju (chartering),
- c) iznajmljivanje plovila za grupna, kružna, višednevna putovanja u priobalju (cruising),
- d) iznajmljivanje posebno opremljenih plovila za grupna, dnevna i višednevna putovanja i pružanje usluga podvodnog ronjenja,
- e) usluge skipera,
- f) prihvat, čuvanje i održavanje plovila na vezu, na jezerima i suhom vezu,
- g) usluge opskrbe plovnih objekata (vodom, gorivom u posebnim pumpama, namirnicama, rezervnim dijelovima, opremom i slično),
- h) škole jedrenja, obuke za skipere i voditelje brodica,
- i) uređenje i pripremanje plovila,
- j) davanje različitih informacija (vremenska prognoza, brodski vodič i slično),
- k) ostale usluge u svezi s putovanjem i boravkom turista.

(2) Usluge u vodnom turizmu mogu pružati pravne i fizičke osobe ako ispunjavaju propisane uvjete.

Članak 48.

Usluge u vodnom turizmu pružaju se u lukama otvorenim za putnički promet i vodno-turističkim centrima (u daljnjem tekstu: luke vodnog turizma) i na plovnim objektima vodnog turizma.

Članak 49.

(1) Pravna ili fizička osoba iz članka 3. ovog Zakona ne može pružiti turističke usluge prije nego što ishodi rješenje da su ispunjeni uvjeti za pružanje tih usluga.

(2) Mjerodavno tijelo, na zahtjev pravne ili fizičke osobe, rješenjem utvrđuje ispunjavanje minimalnih uvjeta za luke vodnog turizma.

(3) Mjerodavno tijelo iz stavka (2) ne može izdati rješenje iz stavka (1) ovog članka pravnoj ili fizičkoj osobi koja nema koncesiju za korištenje luke vodnog turizma.

(4) Rješenje iz stavka (2) ovog članka dostavlja se mjerodavnoj ispostavi porezne uprave i Ministarstvu.

(5) Protiv rješenja iz stavka (2) ovog članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.

(6) Rješenje iz stavka (2) ovog članka upisuje se u Upisnik luka vodnog turizma koji vodi mjerodavno tijelo.

Članak 50.

(1) Rješenje iz članka 49. ovog Zakona prestaje važiti:

- a) odjavom poslovanja, danom navedenim u odjavi ili danom podnošenja dojava mjerodavnom tijelu,
- b) ako je inspeksijskim nadzorom utvrđeno da za pružanje turističkih usluga u vodnom turizmu nisu ispunjeni uvjeti propisani Zakonom,
- c) ako mjerodavno tijelo naknadno utvrdi da je izdano odobrenje utemeljeno na neistinitim podacima,
- d) radi utvrđene neaktivnosti pružatelja usluga koja je trajala neprekidno duže od godinu dana,
- e) prestankom koncesije za korištenje luke vodnog turizma.

(2) O prestanku važenja rješenja iz stavka (1) ovog članka mjerodavno tijelo donosi rješenje i dostavlja ga mjerodavnoj inspekciji i mjerodavnoj ispostavi porezne uprave.

(3) Protiv rješenja iz stavka (2) ovog članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.

IV. B. - Turističke usluge u seoskom domaćinstvu

Članak 51.

(1) Seoski turizam je boravak turista u kućanstvu koje je organizirano kao turističko seosko domaćinstvo upisano u Upisnik poljoprivrednih kućanstava, sukladno propisima iz nadležnosti Ministarstva mjerodavnog za poljoprivredu (u daljnjem tekstu: seosko kućanstvo) radi odmora i rekreacije s mogućnošću sudjelovanja u aktivnostima seoskog kućanstva.

(2) Seosko domaćinstvo u smislu ovog Zakona je :

- a) seosko gospodarstvo ili obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, upisano u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava sukladno propisima iz nadležnosti ministarstva nadležnog za poljoprivredu, koje pruža ugostiteljske ili turističke usluge sukladno ZUD i/ili ZPUT,
- b) domaćinstvo koje je organizirano kao turističko seosko gospodarstvo (na selu), u kojem njegovi članovi imaju prebivalište, a privređivanje članova seoskog domaćinstva, koje sudjeluje u pružanju ugostiteljskih usluga, proizlazi iz vlastite poljoprivredne proizvodnje.

Članak 52.

(1) Turističke usluge u seoskom kućanstvu posebno su: iznajmljivanje konja za jahanje, lov i ribolov na seoskom kućanstvu, foto safari, organiziranje branja plodova i gljiva, berbe voća i povrća, ubiranje ljetine i drugo.

(2) Turističke usluge iz stavka (1) ovog članka može pružati vlasnik seoskog kućanstva s članovima svoje obitelji ukoliko ispuni uvjete propisane ovim Zakonom i drugim propisima.

Članak 53.

(1) Za pružanje turističkih usluga iz članka 52. ovog Zakona član seoskog kućanstva dužan je pribaviti rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga u seoskom kućanstvu od mjerodavnog tijela prema mjestu pružanja usluga.

(2) Rješenje o odobrenju izdati će se na zahtjev člana seoskog kućanstva koji ispunjava uvjete:

- a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
- b) da je poslovno sposoban,
- c) da je vlasnik ili nositelj prava korištenja sredstava za pružanje usluga,
- d) da posjeduje rješenje mjerodavnog tijela o ispunjavanju minimalnih uvjeta za pružanje turističkih usluga u seoskom kućanstvu,
- e) da su ispunjeni uvjeti propisani drugim propisima bez kojih se ne može izdati rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti.

(3) Mjerodavno tijelo iz stavka (1) ovog članka dužno je riješiti po zahtjevu iz stavka (2) ovog članka u roku od 15 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva.

(4) Iznimno od stavka (1) ovog članka, član seoskog kućanstva koji ima odobrenje za pružanje ugostiteljskih usluga u seoskom kućanstvu, sukladno Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti, može pružati usluge iz članka 51. ovog Zakona, uz ispunjavanje uvjeta propisanih ovim Zakonom.

(5) Protiv rješenja iz stavka (1) ovog članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Članak 54.

Rješenje o odobrenju iz članka 53. ovog Zakona sadrži:

- a) ime i prezime, datum i mjesto rođenja, te adresu podnosioca zahtjeva,
- b) matični identifikacijski broj poljoprivrednog domaćinstva,
- c) vrste turističkih usluga koje će se pružati,
- d) naznaku pruža li se usluga tijekom cijele godine ili sezonski.

Članak 55.

Za pružanje turističkih usluga članu seoskog kućanstva mogu pomagati članovi njegovog kućanstva.

Članak 56.

(1) Rješenje o odobrenju iz članka 54. ovog Zakona prestaje važiti:

- a) odjavom danom navedenim u odjavi ili danom podnošenja odjave mjerodavnom tijelu,
- b) ako je inspekcijskim nadzorom utvrđeno da za pružanje turističkih usluga nisu ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom, propisima donesenim na temelju ovog Zakona, a utvrđeni nedostaci nisu otklonjeni u zadanom roku,
- c) ako mjerodavno tijelo naknadno utvrdi da je izdano odobrenje zasnovano na neistinitim podacima,
- d) ako se turističke usluge ne počnu pružati u roku od godine dana.

(2) O prestanku važenja odobrenja iz stavka (1) ovog članka mjerodavno tijelo donosi rješenje, te ga dostavlja mjerodavnoj inspekciji i mjerodavnoj ispostavi porezne uprave.

(3) Protiv rješenja iz stavka (1) ovog članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.

IV. C. - Turističke usluge u ostalim oblicima turističke ponude

Članak 57.

(1) Turističke usluge mogu se pružati i u zdravstvenom, kongresnom, športskom, lovnom, brdsko-planinskom, golf-turizmu, vjerskom, skijaškom terenu, kajakaštvu, jedrenju, splavarenju i drugim oblicima turizma.

(2) Uslugama na skijaškom terenu u smislu ovog Zakona smatra se davanje na korištenje prostora, uređaja i opreme za rekreativno i športsko skijanje, skijašku obuku i druge rekreativne i športske aktivnosti na snijegu ,te iznajmljivanje skijaške opreme, usluge korištenja ski i bebi liftova, žičara itd.

Članak 58.

(1) Pravna ili fizička osoba koje upravlja skijaškim terenom dužna je:

- a) osigurati i održavati skijaški teren za sigurno korištenje,
- b) utvrditi red i osigurati službu za održavanje reda,
- c) osigurati službu spašavanja i pružanja hitne medicinske pomoći,
- d) na ulazu u skijaški teren vidno istaknuti odredbe o redu, cijene za korištenje uređaja, opreme i prostora i drugih usluga na skijaškom terenu,
- e) markirati skijaške staze prema težini, duljini i vrsti skijaške staze,
- f) osigurati tehničko osoblje koje će se brinuti o sigurnoj uporabi ski i bebi liftova, žičara i sl.,
- g) osigurati korisnike usluga od posljedica nesretnog slučaja.

(2) Minimalne tehničke uvjete za uređenje, obilježavanje, korištenje i sigurnost na skijalištu propisuje Ministar.

Članak 59.

(1) Turističke usluge u kajakaštvu, jedrenju i splavarenju su:

- a) iznajmljivanje prostora uz uređene i djelomično ili potpuno zaštićene obale,
- b) iznajmljivanje plovnih objekata za odmor i rekreaciju,
- c) prihvat, čuvanje i održavanje plovila,
- d) usluge opskrbe kajaka ili splavova (vodom, namirnicama, opremom i slično),
- e) obuka za skipere i voditelje splavova i čamaca,
- f) uređenje i priprema plovila i čamaca,
- g) osiguranje službe spašavanja i pružanja hitne medicinske pomoći,
- h) usluge skipera.

(2) Za pružanje turističkih usluga iz članka 57. pravna ili fizička osoba dužna je ishoditi:

- a) rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga mjerodavnog tijela prema mjestu pružanja usluga,
- b) propisanu licencu za čamce od nadležne kapetanije,
- c) registraciju športske udruge.

(3) Propisanu licencu za jedrenje, kajak, čamce i registraciju športske udruge potrebno je priložiti mjerodavnom tijelu prilikom izdavanja rješenja o odobrenju.

(4) Osigurati korisnike usluga od posljedica nesretnog slučaja.

(5) Na izdavanje, sadržaj i prestanak važenja rješenja iz stavka (2) ovog članka na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 13. 14. i 25. ovog Zakona.

V. PROMOCIJA TURIZMA

Članak 60.

Vlada Hercegbosanske županije osniva turističku zajednicu sa ciljem jačanja i promocije turizma Županije.

- a) Turistička zajednica je pravna osoba koja obavlja promociju i jačanje turističke i ugostiteljske djelatnosti i drugih vidova turističke ponude, te podizanja razine kvalitete cjelokupne turističke ponude u interesu osnivača.
- b) Prava i obveze turističke zajednice će se regulirati posebnim propisom.

VI. OSTALE TURISTIČKE USLUGE

Članak 61.

Ostalim turističkim uslugama smatraju se:

- a) iznajmljivanje sadolina, te njihov smještaj i čuvanje,
- b) iznajmljivanje brodica, dasaka za jedrenje, bicikla na vodi,
- c) iznajmljivanje pribora i opreme za kupanje i skijanje na vodi,
- d) iznajmljivanje suncobrana, ležaljki i drugo,
- e) iznajmljivanje skijaške i ribolovne opreme i slično.

Članak 62.

- (1) Za pružanje usluga iz članka 61. ovog Zakona, pravna ili fizička osoba obvezna je pribaviti odobrenje mjerodavnog tijela.
- (2) Pravna ili fizička osoba koja pruža usluge iz stavka (1) ovog članka dužna je korisnike usluga osigurati od posljedica nesretnog slučaja.
- (3) Mjerodavno tijelo propisuje mjesta za pružanje usluga iz članka 61. ovog Zakona.
- (4) Na izdavanje, sadržaj i prestanak važenja rješenja iz članka 59. ovog Zakona na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 13., 14. i 25. ovog Zakona.

VII. NADZOR

Članak 63.

- (1) Upravni nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona obavlja Ministarstvo gospodarstva Hercegbosanske županije.
- (2) Inspeksijske poslove u provođenju ovog Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona, te pojedinačnih akata, uvjeta i načina rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba, provodi mjerodavna turističko-ugostiteljska inspekcija (u daljnjem tekstu: inspekcija).

Članak 64.

U provođenju inspeksijskog nadzora mjerodavni turističko-ugostiteljski inspektor (u daljnjem tekstu: inspektor) je ovlašten pregledati: poslovne i druge prostorije u kojima se obavlja turistička djelatnost, opremu, vozila i plovila kojima se i u kojima obavlja turistička djelatnost, poslovne knjige, ugovore, isprave i evidencije i drugu poslovnu dokumentaciju koja mu omogućuje uvid u poslovanje pravnih i fizičkih osoba koje pružaju turističke usluge, te obaviti i druge radnje u svrhu inspeksijskog nadzora.

Članak 65.

- (1) Pravne i fizičke osobe čije su prostorije i prostori, uređaji i oprema, odnosno predmeti rada i poslovanja podvrgnuti inspeksijskom nadzoru, obvezni su omogućiti inspektorima neometano obavljanje inspeksijskog nadzora.
- (2) Inspeksijski nadzor treba u isto vrijeme biti obavljen tako da ne ometa redovno obavljanje rada i poslovanja.

Članak 66.

- (1) Inspektor će donijeti rješenje kojim će zabraniti pružanje pojedinih turističkih usluga ako utvrdi da:
 - a) pravna ili fizička osoba obavlja turističku djelatnost, a da nije upisana u sudski registar, odnosno da ne posjeduje rješenje, odnosno odobrenje mjerodavnog tijela,
 - b) pravna ili fizička osoba obavlja turističku djelatnost, a da nije pribavila rješenje da objekat, odnosno poslovni prostor u kojem pruža usluge udovoljava uvjetima propisanim ovim Zakonom, ili propisima donesenim na temelju ovog Zakona.
- (2) Žalba na rješenje iz stavka (1) ovog članka ne odlaže izvršenje rješenja.
- (3) Subjektu nadzora kome je zabranjen rad, inspektor će pečaćenjem ili na drugi pogodan način zatvoriti prostorije u kojima se obavlja turistička djelatnost, te može privremeno oduzeti robu, opremu, uređaje, sredstva za rad i prijevozna sredstva kojima obavlja nezakonitu djelatnost, do konačne odluke.
Inspektor je obavezan da uz zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka za počinjeni prekršaj, odnosno uz prijavu za počinjeno kazneno djelo, o privremenom oduzimanju predmeta odmah izvijestiti mjerodavno tijelo kod kojeg pokreće postupak zbog počinjenog prekršaja ili kaznenog djela.
Inspeksijska tijela u čijem se sastavu nalazi inspekcija osigurati će uvjete za održavanje i čuvanje privremeno oduzetih predmeta.
- (4) Troškovi prinudnog izvršenja kao i troškovi štete nastali prinudnim izvršenjem padaju na teret izvršenika - stranke.

Članak 67.

(1) Ako poslovni prostor, uređaji ili oprema u kojem ili kojima se pružaju turističke usluge ne udovoljavaju, odnosno prestanu udovoljavati uvjetima propisanim ovim Zakonom i drugim propisima, turističko-ugostiteljski inspektor će bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka s utvrđenim činjenicama odlučnim za donošenje rješenja kojim će odrediti rok ne kraći od 30 dana pravnoj ili fizičkoj osobi da prilagodi pružanje usluga sukladno Zakonu.

(2) Ako nedostaci i nepravilnosti iz stavka (1) ovog članka ne budu otklonjeni u određenom roku, turističko-ugostiteljski inspektor će zabraniti pružanje turističkih usluga.

(3) Žalba na rješenje iz stavka (1) i (2) ovog članka ne odlaže izvršenje rješenja.

(4) Ukoliko inspektor, nakon što je rješenje o zabrani postalo izvršno, utvrdi da se i pored zabrane obavlja turistička djelatnost, donijet će Zaključak o prinudnom izvršenju Rješenja pečaćenjem objekta.

(5) Troškovi prinudnog izvršenja, kao i troškovi štete nastale prinudnim izvršenjem padaju na teret izvršenika - stranke.

Članak 68.

Ako inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi da je kupcu usluge naplaćena ili zaračunata viša cijena od utvrđene, naredit će prodavatelju usluge da vrati više naplaćeni iznos oštećenom kupcu usluge i bez odgađanja izdati prekršajni nalog, odnosno podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Članak 69.

Ako inspektor prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora utvrdi nepravilnosti ili ne pridržavanje propisa za čiji nadzor nije mjerodavan, obavijestit će mjerodavno tijelo, bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Članak 70.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- a) ne pruža turističke usluge koje prema propisima spadaju u predmet njihovog poslovanja (članak 10.);
- b) se u prometu nezakonito koristi izrazom "putnička agencija" (članak 9.);
- c) pruža usluge protivno članku 7. ovog Zakona;
- d) poslovne prostorije ne ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom (članak 20. i 21.);
- e) ne osigura rizike putovanja osiguranjem putnika i njihove prtljage (članak 18. i 19.);
- f) ne koristi prijevozna sredstva osigurana obaveznim osiguranjem putnika sukladno Zakonu (članak 18. i 19.);
- g) dodatno ne ispunjava uvjete za pojedinu vrstu putničke agencije ili ne pruža usluge na propisani način, ili ako pruža usluge one vrste putničke agencije za koju ne ispunjava propisane uvjete (članak 11.);
- h) započne s pružanjem usluga putničke agencije prije nego što je pribavio Rješenje mjerodavnog tijela da je udovoljeno uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovog Zakona (članak 12.);
- i) prijevoz putnika ne obavlja vlastitim prijevoznim sredstvima ili prijevoznim sredstvima u vlasništvu pravnih ili fizičkih osoba na temelju ugovora (članak 15.);
- j) neposredno pruža usluge putniku, a nema poslovnicu ili poslovnica ne udovoljava propisanim uvjetima (članak 20. stavak (3));
- k) ne osigura korištenje uplaćenog aranžmana ili naknadu štete zbog nastalih troškova ili ne osigura jamstvo za svaki aranžman kod banke ili osiguravajućeg društva (članak 23. stavak (1) i (2));
- l) putniku prilikom uplate iznosa za aranžman ne izda potvrdu o osiguranju jamčevine, koja mu omogućava neposredno ostvarenje prava na naknadu štete zbog nastalih troškova iz članka 24.

(2) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 200,00 KM do 2.000,00 KM.

(3) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i voditelj poslovnice novčanom kaznom od 100,00 KM do 1.000,00 KM.

Članak 71.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- a) na ulazu u poslovni prostor putničke agencije ne izloži natpisnu ploču na kojoj je naziv putničke agencije (članak 14. stavak (1) točka a.);
- b) se na zahtjev korisnika njezinih usluga ne izjasni o svojstvu i opsegu ovlasti ukoliko zastupa druge putničke agencije (članak 14. stavak (1) točka c.);
- c) ne objavi uvjete, sadržaj i cijenu svake pojedine usluge i ne pridržava se tih uvjeta sadržaja i cijena (članak 5. stavak (1) točka c.);

- d) u reklamnim i propagandnim materijalima i svim drugim poslovnim dokumentima vidljivo ne naznači tvrtku i sjedište te, identifikacijski broj (članak 14. stavak (1) točka d.);
 - e) za svaku izvršnu uslugu korisniku ne izda račun, kartu ili potvrdu s brojem kojom se potvrđuje primitak uplate ili ne čuva kopije tih dokumenata najmanje jednu godinu od dana njihovog izdavanja (članak 5. Stavak (1) točka d.);
 - f) u prostorijama i na mjestima gdje se prodaju turističke usluge ne vodi knjigu žalbe i u roku od 15 dana ne odgovori na svaki izneseni prigovor (članak 5. točka g));
 - g) na ulazu u poslovni prostor u kojem neposredno prodaje svoje usluge ne istakne radno vrijeme ili se ne pridržava radnog vremena (članak 14. stavak (1) točka b));
 - h) ne posluje sukladno odredbama ovog Zakona, propisa donesenih na temelju ovog Zakona, te sukladno poslovnim običajima u turizmu (članak 5. stavak (1) točka a));
 - i) ne vodi poslovne knjige sukladno važećim propisima (članak 5. stavak (1) točka b));
 - j) ne čuva kao poslovnu tajnu sve što je saznalo o putniku (članak 14. stavak (1) točka e));
 - k) putniku ne pruži usluge utvrđene u ugovoru ili ih ne pruži na kvalitetan način (članak 14. stavak (1) točka f));
 - l) putniku ne ponudi i posebno osiguranje od povreda, bolesti, smrti i gubitka prtljage tijekom putovanja i boravka (članak 14. stavak (1) točka g));
- (2) Za prekršaje iz stavka 1. točke a). do l) ovog članka, kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 200,00 KM do 2.000,00 KM.
- (3) Za prekršaje iz stavka (1) točke a). do k). ovog članka, kaznit će se i voditelj poslovnice novčanom kaznom od 100,00 KM do 1.500,00 KM.
- (4) Za prekršaje iz stavka (1) točke a) do d) ovog članka kaznit će se i fizička osoba koja je registrirana za obavljanje turističke djelatnosti novčanom kaznom od 100,00 KM do 1.000,00 KM.

Članak 72.

- (1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:
- a) organizira grupna putovanja, a da tijekom putovanja ne osigura najmanje jednog turističkog pratitelja koji ispunjava propisane uvjete za svaku grupu do 75 putnika ili ako ne osigura stručnog djelatnika koji je osposobljen za rad u turističkoj djelatnosti, ukoliko ne raspolaže turističkim pratiteljem koji ispunjava propisane uvjete ili ako za grupne posjete turističkim mjestima ne angažira turističkog vodiča koji je ovlašten za pružanje usluga turističkog vodiča u tom turističkom mjestu (članak 16.),
 - b) za svaki aranžman, odnosno putovanje, koje organizira ne izda program, prospekt ili katalog sa sadržajem iz tačke a) do j) članka 17. ovog Zakona ili ne uruči iste putniku prije zaključenja ugovora o aranžmanu (članak 17.),
 - c) pisano ne obavijesti davatelja usluga o turističkom zastupniku, njegovim ovlastima i svim nastalim promjenama (članak 44.).
- (2) Za prekršaje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnom licu novčanom kaznom od 100,00KM do 1.000,00 KM.
- (3) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i voditelj poslovnice novčanom kaznom od 70,00 do 700,00 KM.

Članak 73.

- Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj:
- a) fizička osoba koja bez odobrenja obavlja poslove turističkog vodiča (članak 27. i 29.);
 - b) turistički vodič koji poslove turističkog vodiča obavlja suprotno odredbama ovog Zakona (članak 36.);
 - c) turistički vodič koji pri obavljanju poslova turističkog vodiča nema iskaznicu turističkog vodiča ili koji iskaznicu turističkog vodiča ne nosi na vidljivom mjestu (članak 38.);
 - d) fizička osoba koja pruža usluge turističkog pratitelja, a ne ispunjava uvjete iz članka 40. i 42. ovog Zakona;
 - e) fizička osoba koja pruža usluge turističkog animatora, a ne ispunjava propisane uvjete (članak 43.);
 - f) fizička osoba koja pruža usluge u seoskom turizmu, a ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom i drugim propisima (članak 52. i 53. stavak (2)).

Članak 74.

- Novčanom kaznom za ne postupanje po Rješenju inspektora (članak 66. stavak (1)) kaznit će se:
- a) pravna osoba novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.000,00 KM;
 - b) odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 200,00 KM do 500,00 KM.
 - c) fizička osoba novčanom kaznom od 200,00 KM do 500,00 KM.

Članak 75.

(1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako kupcu usluga zaračuna i naplati višu cijenu od utvrđene (članak 68.).

(2) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 200,00 KM do 2.000,00 KM.

(3) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.000,00 KM.

Članak 76.

Za prekršaje utvrđene člankom 70. i 71. ovoga Zakona, ako se ponove u roku od jedne godine od pravomoćnosti Rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu sud može izreći i zaštitnu mjeru pravnoj ili fizičkoj osobi, zabranu obavljanja turističke djelatnosti u trajanju do 6 mjeseci.

Članak 77.

(1) Za prekršaje utvrđene člankom 73. stavak (1) točke a), b), c), d) i e), ovog Zakona, ako se ponove u roku od jedne godine od pravomoćnosti Rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu sud može izreći i zaštitnu mjeru zabrane pružanja usluge turističkom vodiču, pratitelju i animatoru u trajanju do 6 mjeseci.

(2) Novčane kazne iz ovog Zakona su prihod Proračuna Županije i uplaćuju se u cijelosti na račun javnih prihoda Proračuna županije.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 78.

Pravne osobe koje pružaju usluge putničke agencije dužne su u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovog Zakona.

Članak 79.

Ministar će donijeti propise na temelju ovlasti iz ovog Zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona: Pravilnik o polaganju stručnog ispita za voditelja poslovnice putničke agencije, Program polaganja za stručni ispit voditelja poslovnice putničke agencije, Pravilnik o minimalno tehničkim uvjetima uređaja, obilježavanja, korištenja i sigurnosti na skijalištu, Pravilnik o stručnom ispitu za turističke vodiče, Pravilnik o iskaznici turističkog vodiča, Program polaganja za turističkog pratitelja.

Članak 80.

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog Zakona dovršit će se sukladno propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 81.

Za sve slučajeve koji nisu regulirani podzakonskim aktima, u svrhu provedbe ovog Zakona, primjenjuju se federalni propisi, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim Zakonom: Pravilnik o minimalno –tehničkim uvjetima putničke agencije, Sadržaj i način vođenja Upisnika putničke agencije, Pravilnik o polaganju stručnog ispita za voditelja poslovnice, Program stručnog ispita za turističkog vodiča, Obrazac i izgled iskaznice turističkog vodiča, Minimalno-tehnički uvjeti pružanja usluga u zdravstvenom, kongresnom, omladinskom, sportskom, vjerskom, lovnom, ribolovnom, planinskom i drugim vidovima turizma.

Članak 82.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje primjena Federalnog Zakona o turističkoj djelatnosti („Službene novine F BiH“ broj: 32/09).

Članak 83.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Narodnim novinama Hercegbosanske Županije“.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
Skupština
Broj: _____
Tomislavgrad, _____

Predsjednik Skupštine

Robert Bagarić

OBRAZLOŽENJE

I PRAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje županijskog Zakona o turističkoj djelatnosti sadržan je u odredbama članka 15. m) i 26. e) Ustava Hercegbosanske županije, te poglavlju III članku 2. g) i članku 4. k) i poglavlje V članku 6. stavak 1 b) Ustava Federacije BiH.

Poglavljem III članak 2. g) Ustava F BiH turizam je utvrđen kao nadležnost federalne vlade i Županije.

Poglavljem III članak 4. k) Ustava F BiH uređena je izričita nadležnost Županije u stvaranju i provođenju politike Županijskog turizma i razvoja turističkih resursa.

Člankom 15. m) Ustava Hercegbosanske županije nadležnost Županije je stvaranje i provođenje politike Županijskog turizma i razvoj turističkih resursa.

Člankom 16. Ustava Županije oblast turizma je utvrđena kao zajednička nadležnost Federacije i Županije.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje Zakona o turističkoj djelatnosti su:

- Potrebno je, sukladno odredbama Ustava Federacije BiH i Ustava Županije, donijeti propise kojima se reguliraju pitanja iz nadležnosti Županije.

- Na razini Federacije BiH donesen je Zakon o turističkoj djelatnosti ("Službene novine F BiH", broj: 32/09) koji, između ostalog, uređuje i pitanja turističke djelatnosti i turističko-ugostiteljske inspekcije. Kako se u ovoj oblasti radi o podijeljenoj nadležnosti između Federacije i Županije, te kako se javlja i potreba da se pitanje obavljanja turističke djelatnosti uredi na razini Županije mišljenja smo da, na razini Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Županije), treba donijeti Zakon o turističkoj djelatnosti.

III KRATAK PREGLED ZAKONA

Poglavlje I.

Određuje turističku djelatnost u općem smislu, određuje tko i kako može obavljati turističku djelatnost i s kojim obvezama, određuje turističku djelatnost udruga.

Poglavlje II.

Određuje putničku agenciju, vrste, obveze i poslove i odgovornost putničke agencije, poslovnicu i voditelja poslovnice, jamstvo za turistički paket aranžman, te prestanak pružanja usluga putničke agencije.

Poglavlje III.

Uređuje pitanja u svezi s radom turističkog vodiča, turističkog pratitelja, turističkog animatora i zastupnika.

Poglavlje IV.

Uređuje pitanja u svezi s obavljanjem turističkih usluga u vodnom turizmu, seoskom domaćinstvu, turističke usluge u ostalim oblicima turizma, te ostale turističke usluge.

Poglavlje V.

Uređuje pitanja vezana uz promociju turizma.

Poglavlje VI.

Uređuje pitanja obavljanja ostalih turističkih usluga.

Poglavlje VII.

Uređuje pitanja upravnog nadzora nad provođenjem ovog Zakona.

Poglavlje VIII.

Kaznene odredbe.

Poglavlje IX.

U prijelaznim i završnim odredbama uređuje se usklađivanje poslovanja s ovim Zakonom.

IV FINACIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ovog Zakona nisu potrebna dodatna financijska sredstva.